

РЕЗЮМЕТА НА ПУБЛИКАЦИИ

на гл.ас. д-р Митко Димитров Шошев

За участие в конкурс за академична длъжност „доцент” по научна специалност

3.2 Психология (Специална психология)

обявен от Бургаски свободен университет за нуждите на Педагогически факултет на Тракийски университет, Стара Загора, обявен в ДВ бр. 30/31.03.2020

РЕЗЮМЕ

на монографията „Специална психология”

Идеята да се разгледат специфичните особености, съпътстващи развитието на децата с нарушения е реализирана в монографията „Специална психология”. До този момент разглеждането на специфичните особености в познавателните процеси на децата с отклонения в развитието е осъществявано от различни автори, които разглеждат в самостоятелни монографични изследвания психичното развитие на децата с различни видове нарушения в развитието. Обединяването им в едно общо монографично изследване е опит да се реализира представянето на всички групи деца с отклонение в развитието чрез търсене на връзките - анатомио – физиологично, неврофизиологично и психическо развитие при групите деца с различни нарушения. Съдържанието на монографията е представено в 297 страници текст, разпределен в две части. Първата част на монографията включва общо шест глави. В нея е представено историческото развитие на специалната психология чрез ретроспективен анализ на основните, важни и съществени моменти в нейното развитие. Изведени са за отделните исторически епохи най-важните етапи в развитието ѝ, концепциите, изградени за обяснението на психичната дизонтогенеза и практическите дейности, свързани с грижата за лицата с увреждания. Очертани са обекта, предмета, целта, задачите, методите и принципите на специалната психология. Изведени са понятията, свързани с нормата и патологията, нормата и отклоненото развитие, критериите за норма, структурата на дефекта, причините за възникване на отклоненията в психическото развитие, етиологията и патогенезата на дизонтогениите. В глава пета на тази първа част е направен опит да се представят различните класификации на отклоненията в психическото развитие. Вниманието е съсредоточено и върху извеждането на

закономерностите в протичането на психическото развитие при децата. Нивата на компенсаторните механизми са разгледани в глава шеста, като тяхното обяснение е реализирано в контекста на основните понятия в специалната психология, свързани с корекцията, компенсацията, рехабилитацията и адаптацията.

В тази първа част са изведени и групите патогенни фактори, които оказват влияние върху проявата на различните форми на дизонтогенеза.

Част втора е посветена изцяло на клинично – психологическите характеристики на най-често срещаните форми на отклоненото развитие. Тук са разгледани групите деца с умствена изостаналост, задръжка в психическото развитие, разстройства от аутистичния спектър, със слухови и зрителни нарушения, деца с речеви и езиково – говорни нарушения. За всяка една от представените групи в тази втора част е реализиран анализ, свързан със структурата на нарушението, характера на вторичните отклонения и възможностите за корекция и компенсация. Важен и съществен момент е, че разглеждането на всяка група деца и нарушенията, които ги съпътстват са представени в контекста на изследователския дискурс на различни учени, работещи в конкретната проблематика. Развитието на идеята за обяснение на нарушенията, които съпътстват всяка една от тези групи деца е търсено в порядъка на невропсихологическите особености и тяхната значимост за успешното самостоятелно функциониране на детето с увреждане. За всяка група подробно са разгледани отделните психични процеси на базата на етиологията и патогенезата.

В представените клинично – психологически характеристики на групите деца с различни нарушения в развитието е очертана връзката между първично органично увреждане, вторични отклонения и двете зони, зоната за актуално развитие на детето и зоната за близко развитие. Това съзнателно търсене за извеждането на тази връзка е поради факта, че при характеристиката на децата с различни нарушения в повечето от случаите съсредоточаването на вниманието на работещите с тях е върху характера и особеностите, които са породени от органичното увреждане. Значително по-малко внимание се отделя на извеждане на основните параметри, в които успешно може да се постигне развитието на детето и самостоятелното му социално функциониране.

Монографията е опит да се обединят изследванията в психическото развитие при отделните групи деца с отклонение в развитието, като се изведат най-съществените специфики в познавателната им дейност, детерминирани от органичните

нарушения.Представянето на отделните групи деца с нарушения чрез особеностите в техните психични процеси е важен и съществен маркер, насочващ и провокиращ работещите с тези деца в по-голяма дълбочина да потърсят възможности за по-успешното им обучение, възпитание и социална реализация.

РЕЗЮМЕ

на монографията

„Хемоенцефалографски неврофийдбек. Невропсихологични механизми и действие”

Монографията „Хемоенцефалографски неврофийдбек. Невропсихологични механизми и действие” е посветена на нов и неизследван все още достатъчно проблем, свързан с възможностите за приложение на иновативен метод за терапевтична интервенция при различни поведенчески и психични отклонения, с фокус използването при деца с разстройства от аутистичния спектър.

Съдържанието е разгърнато в четири глави, логически свързани помежду си. Във всяка една от тях са изведени акценти, които носят възможността за изясняване в по-голяма дълбочина на отделните етапи, свързани с приложението на хемоенцефалографския неврофийдбек.

В съдържателен план първата глава е фокусирана върху анатома – физиологичните основи на биофийдбек тренинг технологиите. Тук отговор получават въпроси, свързани с механизма за предаване на нервните импулси, енергетиката на мозъчната тъкан, мястото и значението на префронталният кортекс и т.н. Изведени са промените в структурата и функциите на префронталния кортекс при деца с разстройства от аутистичния спектър, както и различните видове връзки имащи отношение към цялостния процес на развитие на тази група деца.

Глава втора е посветена на терапевтичните възможности на биофийдбек тренинга. Тук чрез исторически преглед са защитени терапевтичните възможности на този вид тренинг. Анализирани са различните видове биофийдбек и по-конкретно неврофийдбека, неговите разновидности и възможности за приложение. Интересен момент в тази втора глава представлява анализа на мозъчно-компютърния интерфейс и

възможностите, които той предлага за успешното му приложение при такъв вид терапевтични въздействия. Разглеждането на видовете мозъчно-компютърен интерфейс в тази глава представлява особен интерес за психолозите, които работят не само с деца с различни нарушения, но и с възрастни с проблеми.

В третата глава е разгледан хемоенцефалографския неврофийдбек тренинг в теоретичен и практико – приложен аспект. Тук вниманието основно е фокусирано върху възможностите на този вид тренинг при работа с деца с разстройства от аутистичния спектър. Тук са защитени физиологичните основи на метода, където е поставен акцент върху невроваскуларното куплиране и промените при деца с РАС. Този акцент не е изведен случайно. Невроваскуларното куплиране като физиологичен механизъм стои в основата на цялостната методика на хемоенцефалографския неврофийдбек. Поради това и тук е търсен отговор на въпроса от какъв тип е невроваскуларното куплиране при децата с разстройства от аутистичния спектър и от какъв характер е съотношението между невронната активност и мозъчния кръвоток. Представени са данни от анализи на характеристиките на този физиологичен процес и предимствата при използването му за този вид неврофийдбек. На базата на невроваскуларното куплиране е представен иновативен модел за повлияване на симптоматиката при деца с разстройства от аутистичния спектър, който включва няколко етапа:

- Подобряване на невроваскуларното куплиране и съответно регионалния мозъчен кръвоток в челните дялове на главния мозък.
- Подобряване състоянието, функциите и работата на челните дялове в кората на главния мозък;
- Работа върху реорганизацията и стимулиране на променените връзки между кората в челните дялове на главния мозък и останалите отдели на мозъчната кора;
- Подобряване функционирането на огледалните неврони, предимно в челните дялове;
- Като резултат от изброеното – подобряване на общото състояние на когнитивните процеси и социалната адаптация на детето.

В главата се разглежда и теоретичния модел за създаване на когнитивна карта на базата на теорията за интеграцията на функциите при използване на хемоенцефалографски неврофийдбек. Тази карта се използва за моделиране на работата

на мозъчните и психични функции и тяхното подобряване след приложение на хемоенцефалографски неврофийдбек тренинг.

Основен момент в глава трета е и предложения модел на работа на ХЕГ неврофийдбек тренинг. Моделът е базиран на споменатата теория за интеграция на функциите, особеностите на анатоמו-физиологичните и психически особености на децата с разстройства от аутистичния спектър, както и на психофизиологичните основи на психичните процеси.

В главата се прави и подробно описание на методиката за приложение на хемоенцефалографския неврофийдбек при деца с РАС.

Практическото приложение на ХЕГ неврофийдбек при деца с РАС е анализирано в глава четвърта. На равнище теоретична обосновка е защитено разбирането относно параметрите на корекционно – терапевтичното въздействие при деца с аутизъм. Застъпено е становището, че корекционната работа не може да се осъществява епизодично, че тя е многостранна дейност, която се реализира успешно само ако в нея са включени специалисти от различни научни области. Застъпена е и идеята, че отклоненията в онтогенетичното развитие на детето с РАС могат да бъдат коригирани успешно, ако паралелно с педагогическото въздействие се синхронизират и различни терапевтични подходи. Обърнато е внимание, че всичко това може успешно да се осъществи ако е налице необходимата квалификация и подготовка на специалните педагози и психолози, които работят с тази група деца.

РЕЗЮМЕ

на „Представители на представители на специалната психология XVII-XX век”

Учебното помагало включва изследователи, работещи в конкретен исторически период, проучванията на които лежат в основата на развитието на специалната психология. Това развитие е очертано в поредица изследвания на медицината, психологията, неврофизиологията и т.н. В съдържанието са представени изследователи, имената на които са свързани със значими открития при изучаване на специфичните промени и проблеми на лицата (деца и възрастни) с отклонения в психическото развитие.

Конструктът на помагалото е разгърнат под формата на ретроспективен анализ на наследството на бележити учени, изследователи в периода XVII-XX век. Без да се

навлиза в излишни подробности на студентите е поднесена информация, свързана както с житейския път на представените учени, така и с етапите на техните проучвания в теоретичен и практически аспект.

Идеята на изследване на лицата с различни проблеми в психическото развитие преминава през различни исторически периоди, развива се, допълва се и изкрystalизира в научни теории и концепции, свързани на имената на изследователите, включени в помагалото. Чрез него студентите ще имат възможност да получат информация за Феликс Платер, Филип Пинел, Едуард Сеген, Етиен Ескирол, Лев Виготски, Сузана Рубинщайн и редица други. Включени са общо 31 представители, носещи идеите на различни периоди на развитие на науките, свързани със специалната психология. В помагалото е потърсена логическата връзка между конкретен исторически период, в който работи изследователя, научно – приложния характер на изследователската му дейност и специалната психология, която стъпва и се развива върху тези открития.

В съдържателен план помагалото извежда в конкретика някои от съществените страни от изследователската дейност на включените представители. По този начин на студентите е предоставена възможността да осъществят собствен прочит на връзката – обществено – икономически условия, отношението на обществото към лицата с увреждания и търсене на научни обяснения за причините, предизвикали и довели до конкретно заболяване и състояние.

При разработване на учебното помагало е търсена възможността да се провокира интереса и мотивацията на младите хора към специалната психология с цел по-задълбоченото изучаване на нейния обект, предмет и тенденции в развитието.

РЕЗЮМЕТА НА СТАТИИ

1. НЕВРОНАУКИ В ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИ ПО СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА

Подготовката на студентите по специална педагогика в последните години е ориентирана по посока на отчитане значимостта на постиженията на невронауките.

Това внася своя дял в съдържателния конструкт на учебните планове и програми. Спецификата на специалната педагогика като медико – педагогическа наука извежда имплицитното присъствие на невронауките при изследване на обекта и. С цел проучване на информираността на работещите в сферата на специалната педагогика бе реализирано анкетно анонимно изследване относно приложимостта на невронауките и вписването на постиженията им в непосредствената педагогическа дейност.

Резултатите от анализа на анкетите ясно подчертават, че съществува информираност за приложението на невронауките в най-общ план, но конкретиката относно структурирането на поднесените нови знания с цел оптималното им усвояване върху базата на концепции и практически постижения, далеч не покриват реалната приложимост и предмет на изследване на тази интердисциплинарна наука.

2. МЕТОДИКА ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА СОЦИАЛНАТА КОХЕРЕНТНОСТ ПРИ УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ – ТЕОРЕТИЧНИ АСПЕКТИ

Статията разглежда теоретичните основи на методиката за изследване на социалната кохерентност в група на учащи се. Социалната кохерентност представлява общо съгласувано психо-емоционално състояние на хора, които споделят общи интереси и настроения, притежаващи и естествена тенденция към добра комуникация, сътрудничество и ефективност.

3. МОДИФИЦИРАНЕ НА ХЕМОЕНЦЕФАЛОГРАФСКИ НЕВРОФИЙДБЕК ТРЕНИНГ ЧРЕЗ ИЗПОЛЗВАНЕ НА СИСТЕМА ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ПОГЛЕДНИТЕ ДВИЖЕНИЯ

Съвременната разработка за мониториране на мозъчната активност се нарича Хемоенцефалография (ХЕГ), която показва количествените промени в мозъчната активност по един по – различен начин. Хемоенцефалографския неврофийдбек представлява съвременна алтернатива за физиологично повлияване на състоянието при деца с РАС, ХАДВ и с други отклонения в психичното развитие. Хемоенцефалографския неврофийдбек може да бъде използван и като алтернативна подпомагаща терапия при други състояния с патология на челните дялове, самостоятелно, или в комбинация с утвърдената медикаментозна терапия. Проучване, проведено в периода 2014-2016 година показва явно подобрене на общото състояние на

речта, социализирането, сензориката и поведението при деца с разстройства от аутистичния спектър чрез използване на ХЕГ неврофийдбек тренинг. Прилагането на система за проследяване на погледните движения представлява авторска модификация на протокола за ХЕГ неврофийдбек тренинг с цел по-точен мониторинг и контрол върху вниманието на тренираното дете. Статията представя теоретичните основи на комбинираното приложение от двете системи, изследва връзките между дейността на челните дялове на мозъка, погледните движения и вниманието при човек.

4. ПИЛОТНО ПРОУЧВАНЕ, ОЦЕНЯВАЩО ЕМОЦИОНАЛНОТО РАЗПОЗНАВАНЕ ЧРЕЗ ЛИЦЕВАТА ЕКСПРЕСИЯ ПРИ СТУДЕНТИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ „СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ”

Социалната работа е особен вид психо – профилактична помощ на лица, попаднали в кризисна ситуация или изпитващи затруднения в адаптацията си към променените социални условия. В обучението на студентите по социални дейности е от особена значимост познаването и на трите вида емпатия (когнитивна, емоционална и интелектуална), както и на формирането им в процеса на обучение. В този смисъл от изключително значение е включването на тренинги за развитието на тези умения, практическото им приложение на терен. Един от тези тренинги е насочен именно към формиране, изграждане и усъвършенстване на уменията за разпознаване на емоциите при човек, като част от комплексния процес на формиране на умения за общуване и изграждане на социална интелигентност. Статията представя резултатите от пилотното проучване при студенти от специалност „Социални дейности” за разпознаването на различните базови емоционални състояния, чрез използването на стандартизирани лицеви емоционални изображения от Варшавски набор от емоционални изражения на лицето (WSEFEP) и набор от емоционални лицеви изрази на Университета в Ohio. Като пилотно изследване е използвана методиката за последователно показване и определяне на базисните емоции радост, гняв, отвращение, тъга, изненада, страх, както и неутрален лицев израз при 30 стандартизирани лицеви модела. Лицевите изражения са формирани специфично по системата FACS (Facial action coding system - Система за кодиране на действието на лицето).

5. НЕВРОНАУКИ В ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИ ПО СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ – МИТ, РЕАЛНОСТ ИЛИ БЪДЕЩЕ

Статията представя тенденциите в развитието на образователния процес на студентите от специалност „Социални дейности“ и включването на невронауките като част от обучението им. Човек като социално същество е тясно свързан с общуването си към социума и отразява влиянието му върху личността чрез промени и на физиологично ниво. Невронауките в социалната работа изучават ефектите и механизмите на това влияние върху процесите на емпатия, невропластичност и неврогенеза. Задачата на невронауките в социалната работа е да разкрие невралните механизми на протичането на психичните процеси и при лица в норма и патология, да ги съпостави и да разкрие невралните механизми, стоящи в основата на интерперсоналната комуникация.

6. ПРИЛОЖЕНИЕ НА СИСТЕМИ ЗА ПОГЛЕДНО ПРОСЛЕДЯВАНЕ ПРИ ОБУЧЕНИЕ НА УЧЕНИЦИ СЪС СОП В УСЛОВИЯТА НА ИНКЛУЗИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Образователните невронауки все повече навлизат в системата на образованието и специално в обучението на деца със специални образователни потребности. Статията разглежда историческите предпоставки, психофизиологичните основи и видовете системи за проследяване на погледа, както и ефектите от тяхното приложение при деца със СОП.

7. ЕФЕКТИ НА ХЕГ НЕВРОФИЙДБЕК ПРИ ДЕЦА С РАС

В статията са представени резултатите от проучване, проведено за пръв път на територията на България, свързано с приложение на ХЕГ неврофийдбек тренинг при деца с разстройства от аутистичния спектър. Отделено е внимание върху възможностите на ХЕГ неврофийдбек тренинга в различни възрастови периоди от развитието на децата с РАС и при различни групи деца с такава патология, както и върху продължителността на ХЕГ неврофийдбек тренинг сесиите във времето. Използвана е една от новите класификации на групите деца с РАС.

8. СЪВРЕМЕННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ КАТО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО ПРЕД ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Приобщаващото образование поставя педагогическия персонал пред допълнителни предизвикателства, свързани с доброто познаване на психологическите особености на децата със специални образователни потребности, които са включени в процеса на обучение, заедно с децата в норма. Тази статия разглежда нивото на информираност на учителите и специалистите по ресурсни центрове за новите технологии в процеса на обучение на деца със специални нужди

9. СОЦИАЛНАТА ИНХИБИЦИЯ – БАРИЕРА ЗА УСПЕШНА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

Един от сериозните проблеми на обществото, който е обект на много дискусии е социалната адаптация на лицата – деца и възрастни, с увреждания. Интеграцията на тези лица в обществото е възможна само при постигане на достатъчна степен на социално – психическа адаптация, чиито механизми се изграждат и развиват у личността в процеса на социалния онтогенезис. Ефективността на работата с лица от тази категория е свързана преди всичко не само и единствено с причините, лежащи в основата на нарушението, но и в съчетание с вътрешните отклонения, проявяващи се на поведенческо равнище. Проблемите, свързани с личностното развитие, социализацията, адаптацията и ресоциализацията фокусират в себе си изключително сложни комбинации от органически и социални фактори, които влияят върху развитието на лицата с увреждания, водят до формирането на феномени, свързани с различни поведенчески отклонения, обща или частична дезадаптация и т.н. В много случаи това изгражда специфичния облик на нарушенията и определя личността с увреждания като особена личност със свой личен принос във функционирането в социума. В материала се разглежда социалната инхибиция като бариера относно успешното реализиране на личността с увреждане в социума. Открито е мястото на алиенацията, депривацията и фрустрацията в този контекст.

10. СОМАТИЧНОТО И ПСИХИЧЕСКО ЗДРАВЕ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ В СИСТЕМАТА НА ОБЩЕСТВЕННОТО ОСИГУРЯВАНЕ В РЕГИОН СТАРА ЗАГОРА

Основния стълб на социално осигурителната система в Република България е Държавното обществено осигуряване, което се администрира от Националния осигурителен институт чрез неговото Централно управление и 28 Териториални подразделения. В представеното изследване авторите анализират конкретно здравния статус на служителите в едно от най-големите Териториални подразделения, а именно това в гр.Стара Загора, обслужващо 11 общини с население над четвърт милион души, от които над 100 000 пенсионери.

Изследват се вътрешни и външни фактори оказващи неблагоприятно влияние върху здравословния статус на служителите. Анализира се и се дава обобщена оценка на здравословното състояние на служителите, което в отделни фази от живота на личността води да професионални и личностни кризи.

Социалната сигурност и защита на населението в РБългария се осъществява от три фундаментални системи :

- Здравноосигурителна система
- Социално осигурителна система
- Системата на социалното подпомагане

11. ОБРАЗОВАТЕЛНАЯ НЕЙРОНАУКА – БУДУЩЕЕ ОБРАЗОВАНИЯ

Статията разглежда теоретичните основи и историческите предположения за възникването на дисциплината на образователната невронаука. Обръща се внимание на факта, че всички процеси в обществото се отразяват по някакъв начин в човешкия мозък. Т.е. всички процеси водят до всякакви промени не само във функционирането на мозъка, но и в неговата структура. А именно, това е предмет на изучаването на нова дисциплина. Откриването, развитието и развитието на образователната невронаука разкрива огромния потенциал, който носи тази нова научна област, предлага преразглеждане на теоретичните изявления в когнитивните и образователните науки и

води до създаването на различен поглед върху всички нарушения в процеса на обучение.

12. EMOTIONAL INTELLIGENCE AND COMMUNICATIVE TOLERANCE OF THE STUDENTS

Бъдещите социални и здравни работници ще бъдат реализирани в сложна, многостранна и трудна дейност, която се нуждае от професионалисти, готови да работят гъвкаво и ефективно с хора, които имат социални и здравни проблеми. ? Ей са отговорни за изпълнение на различни социални роли: доставчик на информация / свързана с документи за социална политика и практика / генератор на нови идеи / във връзка с решаване на проблеми /, партньор в процеса на комуникация, организатор, помощник при изпълнението на различни практически задачи, фасилитатор, медиатор. От работещите в системата на социалната работа и здравните институции се изискват голям брой умения: комуникативни умения, способност за работа в екип, способност за разрешаване на конфликти и проблеми, право на убеждаване и размисъл. Ефективното решаване на социални и здравни проблеми изисква високо ниво на емоционална интелигентност и толерантност в комуникацията. Това налага в академичната среда да се обърне специално внимание на развитието на тези умения. Тези съображения провокираха провеждането на емпирични изследвания на емоционалната интелигентност и комуникативната толерантност на бъдещите социални и здравни работници. Изследователският контингент се състои от две групи студенти от специалностите: „Социални дейности“ и „Лекарски асистент“. За да се диагностицират нивата на комуникативна толерантност и емоционална интелигентност се използват Методите за диагностициране на общата комуникативна толерантност, предлагани от В.В. Бойко и Тест за емоционална интелигентност, базиран на модифицирания тест за емоционална интелигентност, предложен от Н. Хол. Докладът представя резултатите от това проучване. Чрез сравнителен анализ са проследени нивата на тяхната емоционална интелигентност и комуникативна толерантност. Направен е вертикален раздел на връзката между емоционалната интелигентност и комуникативната толерантност. В този документ са предложени специфични академични практики за подобряване на комуникативната толерантност на студентите към човешкото многообразие чрез включване на предмети, формиране на тези важни професионални и лични качества в тях.

13. COMMUNICATION AS A FACTOR FOR IMPROVING OF SOCIAL COGNITION IN CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDERS

Разстройствата на аутистичния спектър като хетерогенна група нарушения в дизогенезата са обект на интерес за много специалности и интердисциплинарни науки. Доколкото разстройствата на психичното развитие се изследват от психологията, соматичните и неврологичните разстройства са обект на педиатрия и детска неврология, изглежда, че проблемите на социалното познание на децата с аутистични разстройства на спектъра остават на заден план. Като се има предвид фактът, че социалната работа и социалните дейности като цяло са едни от най-динамично развиващите се в съвременното общество и в техните основи залага предоставянето на психологическа помощ за хора със страдания, включването на знания за комуникацията с деца с нарушения в аутистичния спектър и знанията на механизма на въздействие на комуникацията с тях представлява ключов фактор за правилния подход при създаването на социална подкрепа за децата, а също и за техните родители. Разбира се, един добър специалист в областта на социалната работа трябва добре да знае основните механизми на нарушения на умственото развитие при тези деца.

14. ДИНАМИКА НА РАЗВИТИЕТО НА УСТНАТА РЕЧ ПРИ 5-6 ГОДИШНИТЕ ДЕЦА, УЧАСТВАЩИ В ПРОЕКТ „ВЪЛШЕБНА КЛАСНА СТАЯ”

Настоящият доклад представя диагностично изследване на входящото и изходящо ниво на развитие на образователно направление „Български език” за усвояването на речта от деца в предучилищна възраст, целева група на проект „Вълшебна класна стая”, изпълняван от Община Стара Загора.

15. ИЗСЛЕДВАНЕ НА УСТОЙЧИВОСТТА НА ЖЕНИТЕ СТУДЕНТИ

Устойчивостта като основна физическа характеристика се определя от факта, че позволява характеризиране на здравето на по-младото поколение. Той определя ефективната работа на жизненоважни системи на човешкото тяло: сърдечно-съдова, дихателна, кръвоносна система, опорно-двигателен апарат и аеробния метаболизъм на организма. Целта на това проучване е да се определи нивото на физическа работа на студентките от Университета Тракия. Тестването се прилага като метод за оценка на степента на издръжливост на 67 студенти от Стопанския факултет, Селскостопанския факултет и Факултета по ветеринарна медицина, Университета Тракия, Стара Загора, България. Избрани са два теста - тестовете Соорег и Веер. Установено е, че много голяма относителна част от студентките се характеризират с незадоволително ниво на физическа издръжливост. Препоръчва се целенасочена и многогодишна работа за развитие на физическа издръжливост, както и необходимост от интензификация на учениците за развиване на тази характеристика по време на часовете по физическо възпитание. Убеждавайки ги, че нивото на физическа издръжливост е пряко свързано със здравето и нивото на ефективност е значително.

16. ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА АУДИОВИЗУАЛНОТО УВЛИЧАНЕ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЯ ПРИ ДЕЦА ОТ АУТИСТИЧНИЯ СПЕКТЪР

Настоящата статия поставя за разглеждане проблемите, свързани с възможностите на аудиовизуалното увличане за психопедагогическа и социална рехабилитация при различните клинични групи деца от аутистичният спектър. Разглеждат се функционалните възможности на аудиовизуалното увличане като въздействие в позитивен план.

17. МЕДИКО – БИОЛОГИЧНИ ОСНОВИ НА СОЦИАЛНАТА КОХЕРЕНТНОСТ В ИНТЕРАКЦИЯТА СОЦИАЛЕН РАБОТНИК – КЛИЕНТ

Статията разглежда проблеми, свързани с ролята на социалната кохерентност в интеракцията социален работник – клиент. Обръща се специално внимание на медико – биологичните основи на социалната кохерентност като процес на подпомагане на интеракцията в тази система.

18. ХЕМОЕНЦЕФАЛОГРАФСКИ НЕВРОФИЙДБЕК-МЕХАНИЗЪМ НА ДЕЙСТВИЕ

Статията разглежда механизма на действие на хемоенцефалографския неврофийдбек, както и неговото влияние при деца с разстройства от аутистичния спектър. Технологиите за биофийдбек или биологична обратна връзка навлизат все по – широко в съвременното и се използват като алтернативен метод за терапевтично повлияване на множество заболявания, предимно неврологични, психични и психосоматични. Хемоенцефалографския неврофийдбек представлява съвременна алтернатива за физиологично повлияване на състоянието при деца с РАС. Хемоенцефалографския неврофийдбек може да бъде използван и като алтернативна подпомагача терапия при други състояния с патология на челните дялове, самостоятелно, или в комбинация с утвърдената медикаментозна терапия.

19. ЕМОЦИОНАЛНАТА ИНТЕЛИГЕНТНОСТ И ЕМОЦИОНАЛНИ ОЧАКВАНИЯ В ПРОЦЕСА НА ОБУЧЕНИЕ НА СТУДЕНТИ

Тази статия се фокусира върху емоциите и емоциите; аз нагласите с учениците участват в процеса на обучение. Анализирани са очакванията на студентите при различни взаимодействия, като: взаимодействие студент-студент, взаимодействие студент-преподавател, взаимодействие среда-студент. Изучавана е връзката между емоционалната интелигентност и емоционалните очаквания

20. ПСИХОФИЗИОЛОГИЯ И БИОФИЙДБЕК ТРЕНИНГ В ПОМОЩ НА ОБУЧЕНИЕТО

Статията разглежда концептуалната идея, заложена в изграждането лаборатория за провеждането на симултанен видеозапис и запис от няколко психофизиологични модалности - биоелектрична мозъчна активност, вариабилност на сърдечната честота и

кожногальванична проводимост. По този начин става възможно проследяването как различните емоционални и поведенчески състояния се отразяват върху психофизиологичните параметри на изследвания студент или ученик и обратно - до каква степен промените във физиологичните показатели се отразяват върху поведението, емоциите и академичното представяне. Симултанният запис позволява провеждането на точен анализ от провеждащия експеримента и последваща дискусия с изследваното лице относно неговото поведение, емоции и начин на реагиране при определени предварително дефинирани или спонтанни ситуации. Предоставената възможност в следващите сесии ученикът или студентът сам да наблюдава на екрана и следи промените във физиологичните си показатели е основата за провеждане на ефективна биофийдбек тренинг сесия. Така студентът или ученикът или студентът се обучават активно да променят тези показатели и съответно съзнателно да променят параметрите на своите действия в посока, зададена от водещия обучението. По този начин се постига и един обективен начин за контрол на поведение, академично представяне и дори социално поведение.

21. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕТО НА МЕТОДА НА АУДИО-ВИЗУАЛНО УВЛИЧАНЕ КАТО ДОПЪЛНИТЕЛЕН МЕТОД ЗА ПОМОЩ НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА ДЕЦА ОТ АУТИСТИЧНИЯ СПЕКТЪР

Статията разглежда историческите аспекти на развитието на идеята за използване на светло-звукова стимулация на мозъка за въздействие върху различни видове психични разстройства. Предмет на изследването е процесът на стимулиране на мозъчната дейност, използвайки различни по характер и съдържание средства. Използва се сравнителен анализ на различни теоретични източници за значението на метода от древни времена, включително Древна Гърция, до наши дни. Разгледани са и историческите аспекти на развитието на функционални, невровизуални и електрофизиологични изследвания на мозъка, като ЕЕГ, количествена ЕЕГ, позитронно-емисионна томография и др., с помощта на които са получени необходимите данни за успешното използване на светлинна и звукова стимулация не само за корекция различни психоемоционални състояния, но и за изследване на разстройства от аутистичния спектър. Статията ще бъде полезна за психолози и специални педагози, които се занимават с обучение и корекция на състоянието на деца с нарушения в аутистичния спектър.